

Pomhaj Bóh!

Sy-li spěwaš,
Pilnje dželaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař merný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođu ty.

Z njebjes mana,
Njech ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrrew će

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kóždu žobotu w Ssmolerjez knihiczhczeńi w Budyschinje a je tam sa schtvrtołetniu pschedplatu 40 np. dostacż.

12. njedžela po ſvjatej Trojizj.

Jap. sl. 12, 1—11.

„Kak t njedophtanju ſu jeho ſudženja a t njewu-
ſledženju jeho pucže!“ S tutym wusnacžom husto psched
potajnstwom Božeje rady ſtejimy, ſ kotrejž wón žiwjenje
jenotsliwych czlowiekow wodži. Tež w naschim teſſeże tajke
spodžiwnosće Božego wodženja widžimy, kotrež ſo nam
ſdadža njeſroſymlive bycz: jenemu ſe ſwojich najlubſchich
japoschtołow da wón bjeſe wscheje pomožy hlowu wotczecž,
druheho wón ſ pomožu jandžela ſe ſmijercze wumože.
Czechodla tuta wſchelakoſć? Dospolne wotmolwjenje na to
prashenje tu njenamakam, doſkładne roſjaſnjenje w tamnej
wěcznosći wocžakujo ſo ſ tym troschtujemy: Tam b'dże
mi ſchadzecž ſwětlo joſne, ſo potajnosće pōſnaju a mje-
nuju to ſvjate, kraſne, ſchtož t wuſlēženju njebe tu.
Duz ſo hladajmy, ſo njebychmy nad Božim wodženjom
dwělowali. Ně, pschi tym wostanje: Teho Knjesa rada
je džiwna a jeho mudroſć kraſna. To nam pokaže
Jakubowa ſmijercz kaž Pětrowe wumoženje.

1. Do czeſkého powuczenja je tón Knjes ſwoju gmejnju
w Jereſalemje wſał. W tym ſamym čzaſu, hdzej tam
hlód a drohota knjezi, ſo wěrybratſja w Antiochiji ſo nu-
čeni czuju, jej psches Barnabaſa a Saula ſmilne dary
poſzlacz, kral Herodasch na někotrych ſ teje gmejny ruzy
ſloži, ſo by jich czwiloval; wón pak Jakuba, Janoweho
bratra, ſ mjezom ſkonzowa. Tucži Herodaschojo ſu
krwawni mužojo. Tón prěni je po narodze naschego

Sbóžnika w Bethlehemje tamne krejroslecze mjes džecžimi
ſkucžil, jeho ſyn je Janej kſchęzeniſej w jaſtwie hlowu
wotczecž dał a naschego Sbóžnika do jeho kſchizowanja
wuſmęſhil, a jeho wnuk tu tak ſurowje pſhencžiwo kſchę-
ſzijanam a Jeſužowemu japoschtolej ſakhadža. Ssmě dha
tutón ſurownik tak njeſmilne ſwoju ſlōſcž nad Jeſužo-
wymi wuežobnikami dokonjecž, wo kotrejchž tola rěka, ſo
ſu wſchitke wložy na jich hlowje rachnowane? A dyrbili
Jakub tak ſrudneje ſmijercze wumrjecž, czechodla tu nicžo
njeſlyſhimy wo jeho poſledních hodzinach, wo jeho po-
ſledních ſłowach, ſo býchmy ſo ſ nimi hiſhče natwarjo-
wali, kaž na ſłowach mrějazeho Schęzepana? Kielko nje-
ſroſymliveho w ſažnej ſmijerczi tuteho wotrocžka Božego!
A tola je tuta marträfska ſmijercz dopjelnjenje teho, ſchtož
je jemu jeho Knjes ſahe wo jeho ſlēženju ſa nim do
prědka prajil, jako ſo jeho a jeho bratra Jana woprascha:
možetaj wój tón khelich picž, kotrejž ja piſu, a ſ tej
kſchęzenizu ſo kſchęziež dacž, ſ kotrejž ja kſchęzeny budu?
Teždy běſchtaj wotmolwiſo: haj, mój možemoj. A někto
Jakub wobſwědczi, ſo može woprawdze khelich czerpjenja
picž a ſ ſrwaniej kſchęzenizu ſo kſchęziež dacž. Jakub je
wſchaf ſwój běh dokonjal, prjedy hacž je něſchtto woſebite
ſa Khryſtuſzowe kraleſtwo wuſjedł; ale njeje dha wón tež
psches ſwoju ſmijercz zyrlki předowalaſ a ſwojeho Knjesa
khwaliſ, kaž jeho ſobujaposchtoſloj psches ſwoje žiwjenje?
A runjež wo jeho poſledních woſomikach nicžo nječitamy,
my ſměny tola tón jemu to dowěrjenje měcž, ſo je ſ po-
nym poddacžom do Božeje wole ſo tež mrějo teho džeržaſ:

szny žiwi, dha szny temu knjesej žiwi, wumrjemy, dha wumrjemy temu knjesej. Nad nim je šo dopjelnito: knjeseva rada je džiwna a jeho mudroscz krafna! To budž tež nasch troscht pschi podobnych czemných shonjenach w naschim žiwjenju, hdvž Bóh naschu nadžiju sanicza a zyle hinač s nami czini, hacž szny ſebi to myſlili. Hdvž tu psches ſažnu ſmjercz młodzena wjele nadžijow jeho pschirodných do rowa ſpaduje, hdvž tam ſylny muž ſe brjedžiñy njeſtaraneje ſwojby ſo wotwoła, prjedy hacž je ſwoje dželo mohl dokonjecz, abo hdvž czežke njeſbože ſbože doma ſahubi, my chzemny ſo s tym troschtowacž: Boži čaſ je ſtajne prawy čaſ, a ſchtož tu na ſemi njeſkonjane woſta, to ſo we węcznoſci dokonja; ſchtož czini Bóh, wſcho dobre je.

2. Herodasch, widžo, ſo ſo jeho njeſkutk Židam lubjesche, tež Pětra jima a do jaſtwa ſadži. Tež jeho ſmjercz ſda ſo zyle wěſta bycž. Hnydom po jutrach dyrbis ſo ludu prjódſtajicž, to rěka, ſjawnje moricž. Twjerdze wobarnowaný Pětr w jaſtwje ſedži, wumoženje ſda ſo zyle njemózne bycž. A tola, ſchto želesne ryhele ſamóža pschecžiwo wſchehomóznemu Bohu, kotremuž žana murja njeſadžewa, ſchto legiony romskich wojaſow pschecžiwo jenemu jandželej? Po człowiſkich myſlach je Pětr ſhubjeny, ale ta gmejna ſo ſa njeho modli, a to wſchitko pschemenja. Kajka móz ſu modlitwy wěrjazych, dobroproſchenja po božnych! Tym Bóh ničo njemóže ſapowjedžicž. A Pětr? W nozy do ſwojeje ſmjercze wón zyle měrnje ſpi. To je ſuboſny wobras wěry a dowěrjenja k Bohu, kotrež rjeknje: ja ležu a ſpiu zyle ſměrom; pschetož ty ſam, knjese, pomhaſch mi, ſo ja bjes staroſcze bydlu. Haj, ty ſrudna a wobcežena duscha, kiž we ſwojich staroſczech ſwoje ložo ſe ſylſami macžesč, ſpi tež ty zyle ſměrom; w njebežach wóczko nad tobu ſtražuje, wajchtař Israelski njeſpi a njedřema. A hlaſ, knjesevý jandžel pschiindže a Pětra ſ jaſtwa wiuwiedże. Pětrej ſo ſdasche, jako by widženje widžał, a njewidžesche, ſo je ſo jemu woprawdze tak ſtalo psches jandžela. Jako pač wonkach na haſy ſteji a tón jandžel ſo wot njeho puſchecži, pschiindže ſam k ſebi a rjeknje: Nětk ja woprawdze wém, ſo tón knjese ſwojeho jandžela je poſlal a mie wutorhny ſ Herodaschowje ruki a wot wſchego czakana ſidowſkeho luda. Njemózemy hiſchcze rune ſhonjenje czinicž, kaž tu Pětr? Tam je khor, lekar žaneje nadžije ſa njeho wjazy nima. Tola hlej, w jenej nozy ſo wſchitko pschewobrocži, móz khoroscze je ſlemjena. S wotkel dha to? Spomín na dny ſtysknych staroſczech wo ſwoj abo ſwojich lubych pschichod; ty bě wſcho mózne podarmo ſphytař a žaneho wupucža ſe ſwojeje czeknoſcze njewidžesche. Tu ſo twoj pucž ſe ſtrony roſjaſni, hdžež ſo teho ženje njebě nadžijal. Šchto dha to dokonja? Tam ſo ty ſ człowiſkom ſeſna, wot kotrehož žaneho wožebiteho dobytka njewocžakowasche. A tola bu wón ſa twojeho ſnutſkowneho człowiſka wulke žohnowanje. Njeſchima pschezo hiſchcze njewidomna móz do naschego žiwjenja? Bravych dusche ſu w Božej ružy. Zich troscht je: Bóh je moje ſbože; ja ſo dowěrjam a ſo njeboju, pschetož Bóh tón knjese je moja móz a mój kherlusch, a je moje ſbože. Duž dowěrmy ſo temu knjesej, poruczymy jemu ſebje a ſwojich lubych, czelo a duschu, žonu a džeczi, kherzu a dwór a wſchitko, ſchtož nam na wutrobje leži, wón tež nam ſhonicž dawa:

Schtož czini Bóh, wſcho dobre je;
Ja pschi tym budu woſtačž.

A dyrbju-li w tym hubjenſtwje
Kſchiz, ſmjercz a žaloscz doſtagž,
Dha Bóh knjese dže
Ssam ſdzeržecž mje;
Ja ſa Wótza joh' ſnaju,
Wſcho do joh' ruki ſtaju.

M. w Hr.

Troscht w horju.

Hdyž týchnoſcze
A ſtrachi cze
Tu czakaju, czi hroža,
Dha njeboj ſo!
Bóh widži to,
Cze kryje hnada Boža.

Njech mrokota
Cze wobdawa,
Wſchal jeho ſlónzo ſwéczi.
Hlej, we horju
Tež ſpěwaju
Tu psalmu Bože džecži.

Duž tón pucž dži,
Kiž wuſwoli
Bóh tebi k dróhowanju;
Wón wjedže cze
Tež psches czernje,
Ty ſ nozy poňdžesč k ranju.

Kižiž na ſo wſmi,
Kiž poſbla czi
Bóh ſe ſwojeho tróna;
Wón pomha njeſz,
A psches kižiž wjeſcž
Cze tam, hdžež liwa króna.

Tež staroſcze,
Kiž czischcza cze,
Czib' wſchě na teho knjesa!
Hlej, psches njeho
Tu ſtaja ſo
Wſchej czaknej nuſy mjeſa.

A bludžiſch ty
Psches puſcžinu
Kaž wozza wopushežena,
Twój paſthy cze
Tam phatcz dže,
Wón ſnaje ſwojich mjen.

Duž k njemu dži,
Wón ſahoji
Czi hrécha ſrawne ranu,
A junu cze
Dom pomjedže,
Hdyž běh je dokonjanu!

K. A. Fiedler.

Prawdoſcziwy a tola ſobucžekpmu.

W Schottiskej pschebnywachtaj dwaj muzej, taj běſhtaj jako hólcežaj hromadže wotroſtaj. Tón jedyn, kothž ſwérne, Bohu ſpodobne kſchecžijanske žiwjenje wjedžiſche, bu po dokonjanych

studijach nahladnyj pravisnit, — tón druhí lohkomyslnyj njedocžink. Sedyn dženj so sta, so bu pošleñjchi jaſo pschemytnik (Schmugler) wot polizije sajath a skonečnje psched ſwojim ſamym towařichom mlođich lét na wobſkoržnej ſawzy ſedžesche.

W měsće běchu ludžo we wulſej wezípnosczi, kaſ budže so ſudnik w tymle njepſchijomym padže ſadžeržecz. Jeni wocžakowachu wulku miloſcz, druſy měnjaču, so so wérjazemu ſudniſkej ſaleži, ſ woſebitej kruſocžu ſkoscze roſbudžecz.

Sſudniſke jednanje ſo wobhywasche; wobſkórba ſo wicžita a ſwědžy buchu pſchebzlyſchowani. Na to ſydnik ſ dostojnym měrom wuſhud ſ navjedzenju da. Vě to najwyschicha hofstanska měra, ſotruž ſalon dwolesche: wykoſe pjenježne hofstanje abo ſchěicž měbaſow jastwo. Pſchitomnym ſdaſche ſo to pſheměrna kruſocž bycž. Sſudnik pak džesche ſ wobſkorženzej, a pſchepodawſhi jemu trébnu ſummu, so bu jeho hofstanje ſaplačiſ, wón ſ hlubokim hnucžom džesche:

„Tak doho hacž na ſudniſkim ſtole ſedžu, dyrbju право ręčecž, kaž to njellonjomnyj piſník ſalonja žada, — nětko pak ſteju pſched Tobu jako Twój ſtary towařch; ja placju wjeſelete Twoje hofstanje, a wjazy hiſcheze, ſawdaj mi ſſwoju ruku, довěr ſo mi a daj ſo wote mnje wodžiež. Hiſcheze je czaſ; ja chzu ſo po ſwojich možach wo to ſtaracž, ſo bu Ty nowy člowjek byl a Twojemu živjenju ſo hiſcheze ſpomóžnoſcz dostała!“

Nětk ludžo ſroshmichu, kaž móže člowjek prawdoſciwy a tola ſobuczeſpnyj bycž, kaž ſo to derje ſjednocžecž dawa, njeprawdu hofstacž a tola hofstaneho lubowacž, kaž hſheſeſijan ſamože, hrěch hídžicž a tola hrěchnika ſ luboſcžu wobjimacž.

F.

Hriwna a pjenježk.

„Po dróſy, do jeneho južno-němskeho měſtačka wjedžazej, něhdyn hólčez džesche. Žemu ſo po ſhwili knjes pſchitowatſhi; tón w běchu rěče rjeſny: „Wěſch ty tež, ſo je dženža miſionſki ſwjedzeň w měſtačku?“

„Miſionſki ſwjedzeň?“ tón džesche, „ſchto dha to je?“

„Nó, tón ſwjedzeň, pſchi ſotrymž ſo wo čornych pohanač preduje.“

„Ach“, praſi hólčez, „tam chýk ja tež hicž“. „

„Wěſče, ty ſměſh a dyrbischi tam pſchjúicž; ja chzu czi hriwnu dacž, a hdvž móſhnicžka pſchińdze, potom ju nuts cziſh ſa miſionſtw.“

Hólčez ſo ſradowasche a myſlesche, ſo tam nojſkerje čornočow wohlada, džesche ſ ſwojej macžeri a jej ſwupowjeda, ſchtož běſche jemu tón knjes praſil. Tola macž da jemu ſku radu a džesche: „Njedaj tu hriwnu; jowle maſch pjenježk, a hdvž móſhnicžka pſchińdze, cziſh pjenježk do njeje ſa miſionſtw!“

Hólčez tam džesche a ſo pſches ſhromadžiſnu hacž do bliſkoſcze ſlěti pſchecžiſhčza. Pređowanje wopíkowasche pohansku wutrobu, kajkaž je wona bjes Boha w tymle ſhwěcze, we ſwojej zylzej ſlepocži a žaſoſczi. Pſchetož ſ wjetſchej napjatoſcžu hólčez poſluhacše a pſched ſobu ſamoreža: „To dže ſhym ja!“ Potom ſhyschesche wón wo luboſcži Božej, ſotraž najhubjenskich pyta, a jeho wutroba bu ſpodžiwnje hnuta. A runje jaſo bu jemu tak čežno a ſ dobov ſcheročko wokoło wutroby — dha móſhnicžka pſchińdze.

Schto měnicze, ſubi čitarjo, ſchto wón cžinjeſche? Wón do ſhromadžiſnyj nuts ſawola: „Macži, macži, ja hinak njemóžu! tu hriwnu a tón pjenježk!“ a cziſh woboje nuts.

F.

Njeporadženi starschi.

Slě je, ſchtož ma njeporadžene džecži; ale hiſcheze hörje je, maſi něchtó njeporadžených starschich. Věſche ras w jenej wžy muž ſiwi; tón bě wulki a ſhlny a pola jeneho wulfeho bura w džele ſtejesche. Ale wón radscho lénjeho paſesche a ſ temu hiſcheze piſesche. Woſebje wón palenz lubowasche. Wěſo jeho tón bur wobſkoracž njemóžesche; pola druhého wón tež doho njewudžerža. Ale wón mějeſche žonu a dwě džesči, czi chýchu tola jěſč. Schto dyrbjesche ſ teho bywacž? To jeho ſhamo ſ temu ſamó, ſo ſo njehanibowasche, ſwojej džesči — wonej běſchtej halle džewjecž a džekacž lét starej — w roſtorhanej dráſe do wokolnych wžow po proſchenju ſklacž. Wón ſham mjes thm na jenym brjoſy pſchi puežu ſedžesche a čaſaſche. Potom wón jimaſ jeju naproſchene pjenježki wotewſa a da ſebi w bližſchej palenžáni ſwoju bleschu pſelnicž. Pſchińdze potom pjaný domoj, dha bijesche ſwoju žonu. Tak džesči dorostowasche; druſy želnicžiwi ludžo ſo njei ſobu starachu. Marja něhdže na wžy ſlužesche, a Jan jako wotrocž město namaſa. Duž stradawý nan ſaſo ſamó, ſeſady hribjeta ſwojeju džesčow jeju mſdu wotsběhacž a ju w palenzu pſchepicž. Macž bě hižom ſ hludom a rudženjom wumrjela. Nana jene ſymke ranje w jenym pſchérowje pſchi dróſy ſmiersnjeneho namaſachu. Ale ſ teju džesčow bushtaj hódnaj a dobray člowjekaj.

F.

Hilža a Miklawſch.

(Pofračowanje.)

Žemu njedželu wjeczor běchu ſo pola Hawſchnikez nana jeho ſuſhodžo ſechli a ſedžachu na ſawach wokoło wulſeho duboweho blida, ſotrež wo jſtwje ſtejesche. Sſlužobni hóž a holž běchu tež doma wostali a Hilža w kucžiku njedaloko wot hachlow ſedžesche. Hawſchnikez nan bě najnowiſche nowinj wot knjesa wucžerja dostał, w ſotrychž bě bitwa pola Weifzenburga drobnje wopízana. Wón bě ſebi ſwoju brylu na nōž ſtaſil a čitaſche ſwojim poſluharem wſchitko wot ſpočatka hacž do kónza, ſchtož tam ſtejesche. Wopízane bě, kaž ſu pod navjedowanjom pruskeho ſtruprýmza prusky grenadérojo a bayersky tſélžy město Weifzenburg najprjedy nadběhal, kaž ſu pſched wrotami a na bliſtich hórkach a winizach pſchecžiwo Turkam a Franzowſam ſylnje wojowali, kaž je na poſledk artillerija ſ kanonami na to město tſelaſta a ſo bliže ſ wrotam ſezaňyla, hacž ſu ſkonečnje njepſchecželjo zofali. Wopízane bě dale, kaž ſu czi na jenej horje twjerdze ſaſhdyli a ſo ſ granatami a ſ mitraileūhami mózne na němske wýſko dali, kaž ſu grenadérojo tu horu ſchórmowali a ſ kajkej horliwoſcžu a mužskej hrobliwoſcžu ſu ſo němsky pěſchzy na njepſchecželov walili a, runjež wjele ſtot ſ prawizy a ſ lewizy wot ſulkow trjecheni padných, ſ jenakej možu a wobſtajnoſcžu do předsa hnali, a ſo ſu Franzowſojo napoſledk čeſkacž dyrbjeli. Wopízane tež bě, kaž bu jena pruska batterija, hdvž je ſo na horje poſtaſila, wot ſady nadpadnjenia, a ſo bu wjele wojakow ranjenych a morjenych. Powjedane bě wo tych towaſytach, ſoſiž běchu tam we ſwojej krvi leželi, kajke žaſoſne ranj běchu měli, kaž buchu ſ džela do lazarethow wotwjeſeni, morwi pak ſa někotre dny do wulſich jamow pohrjebani.

S tſchepjetanjom a ſ hroſu běchu wſchitzu pſchipoſkluhali a někotra ſyliſežka bě ſo mužam ſ wočow wuronila a žony, ſotrež pódla běchu, plakachu. Pſchetož runje w tutej bitwe běchu ſo te ſchlesyňſte regimenty ſobu wobdzělicž měle, w ſotrychž ſyňojo a mužojo ſe wžy ſtejesche. Hawſchnikez nan ſham, hdvž bě ſ čjatajnem hotowý, wſa brylu ſ noža a trějeſche ſebi něchto ſ wočow, ſchiož njebě ani pěſk ani prech, ale ſyliſežka. Bohu budž džak, praſi wón, ſwojej ruzy ſylnyjwſchi, naſchi wojazý ſu mužszu wojo-

wali; kwalba a czech budz jim, so bu temu slemu hrosnemu nje-pscheczelej tak twjerdze napshcezivo stali. Wutroba so we mni wjezel, hdz pomnu na tu horliwoz a na tu wutrobitosc, kotrejz bu sjevili. Ale czechka je mi tez wutroba, hdz zebi na te wulke wopory pomyslu, kotrejz je zebi tuta bitwa zadała. Boh budz hnadny thm, fiz bu padnuli a woschew a troshcuj thch wbohich ranjenych, kotsiz maja so netko s wulkiem boleszem bledziez.

Wschitzh pschitomni bchku thch zamykh saczurzow a myzlow polni, woni sydchowachu a szdemu to praschenje na wutrobje lezesche, hdz bych jeno wjedzil, tak je so mojemu zynej, tak je so temu a temu seschlo, hacj je morjent abo ranjent abo zivot a stroh. Dolho woni hiscze hromadze zedzo wo tutej bitwie rczachu a pschego s nowa dyrbiesche Hawschnelez wuj to a druhe s nowinow czitacz a wschitko po moznozci wulkadowac.

Hizom tehdy, hdz bě so na artilleriju spominlo a wo thm czitalo, so bu jena batterija wot sadu nadpadniena a so je wjele thch kanoneroow ranjenych a morjenych, so w kucziku, hdz z Hilza zedzesche, zylnie plakanje zlyshcze da. Wobliczo do schorzuha sawalene a na kolenje pozhilena so wona smierowacz njemozesche. Wona na Miskawicha spominajo bě zebi westa, so je tam ton zebu byl a so tam pak moriv pak na zmierzcz ranjent lezi. Wutroba chzysche so jej roslamacz a hhuboka strudnosz bě ju sopschiala, wozebie, jako czi shromadzeni muzjo zami wo thm sapoczachu rczecz a prajichu, hdz bychm jeno wjedzeli, tak je so Miskawichej seschlo. Mjelczo dzesche wona se istwy a do swojeje komorki, hdz z pschi kožu na kolenje klatny a nutrnu modlitwu k Bohu wuspewa. Zyli nōz njemozesche spacj a hdz nēkak do drēmanja sapadze, dha so jej wo Miskawichu dziesche, so widzesche lužu krw, w kotrejz wón lezesche, abo wulku jamu, do kotrejz bchku jeho pohrebali.

Wiele czasa zebi hiscze ludzo wo wzy wo tutej bitwie powiedachu a Hilza, na zmierzcz strudna a bleda, k zanemu dzeku prawje kmana w domje wokolo zedzesche a hdz tez Hawschnelez macz ju troshcowacz pytasche, wona s hlowu wiesche a praji: ja zym na jeho zmierzci winowata; moje dla je wón do zmierzce schol a ja sa to nihdy zaneho wodacza dostacz njemozu.

Werho bě, so bě so Miskawich pola Weissenburga psched dru-himi wusnamienit. Hizom hdz mjesche so mesto Weissenburg do-bycz, besche wón pola swojeje batterije preni byl, fiz besche kanonu do mesta wjedz, a dokelz tam tez s wokow a s domow tselachu, bu wón wot kuli do nohi trzecheny, tola pak jeno lozhy ranjent. Kana drje jeho bolesche a krej s njeje bězesche, ale wón teho zaneje ledzby njemajesche. Wón se swojej batteriju dale czerjesche, s mesta won a na horu, na kotrejz bchku so Franzowsojo festajeli a s kotrejz Pruskich a Bajerskich se zylnym tselenjom powita. Ale runje s tak wulkej mozu schlesynska divisija, s kotrejz bchku so Bajersz zjenczili, na tutu horu zwój nadpad szzini a s tawszty-fróznym hurra ju schtormowasche. Miskawichowa batterija so po volu na kamjenjozym puežu na horu horje wiesche a hdz konje szastachu a wjazy czahnyez njemozachu, pschimachu mužstwa zebu do kolow a storlachu a czischczachu zriedza w najwjetshim kulowym deshezu, hacj horjeka njebchku. Nekotsi wot kanoneroow bchku drje ranjeni abo morvi lezo wostali a zameho woschka, fiz tu batteriju nawjedowasche, trzechy to njebože, so bu jeho kón szasteny a so dyrbiesche peschi dale kroczic. Po wulkim prázowanju bě ta batterija na wiersch hory dojeka a so tam postajila. Wona na nje-pscheczelow zwój wohni wotewri. Miskawich jako woschschki kanonér, a wschitzh druzh tu swoje krwawne dzelo wuwjedzachu a s granatami Franzowow bjesewschego zmiljenja wot hola pschecze-hachu. Widzic bě, so jim szelenje tuteje kanony wulku schodu

czinjesche a so jich nusowasche, so bole nasad szahnyc. Kanony hrimotachu, kule hwsdachu, kur so smahowasche. Nichto niczo nje-zlyshesche ani njewidzesche. Dha na jene dobo s bliskich kerckow tu batteriju zbla kompanija Turkow a Zuarow a drugich peschcow nadpadze, so dyrbjachu kanonerojo sa swoje tezki pschimacz a so wobaracz. Tu nasto netk mózna bitwa, w kotrejz budzichu naschi pschegrali, hdz budzische schwadrona schlesynsckich husarow njepschilezala, fiz Turkow a Kabylow sahna a jich s wjetsha jatych ws. Kanonerojo bchku pak wulku schody czerpieli. Mjes kanonami a spodnich a njedalo wot nich na hory czi jeni morvi lezachu, druzh pak so we swojej krwi walachu. Mjes nimi bě tez Miskawisch. Hizom pschi spoczatku tuteho nadpada bě jeho jena kula do prawego ramienia, druhu do leweje nohi trzechika. S tuthch swojich ranow krwawjo lezesche wón njedalo wot swojeje kanony pol morow. Myzle bchku jemu faschle a wón zam wo zebi niczo njewjedzesche. Wjele hodzinow bě wón drje tak lezal. Bitwa bě dale schla. Schlesynske a bajerske regimenty bchku njepscheczela pschemohke a s hory dele sahna a sa nim czerile. Czichosz czopkho wjeczora bě so nad semju rosschérifa, jenož s daloka dasche so tselenje zlyshcze. Hdz Miskawisch se swojego spanja wotuczi, lezesche wón w kólni, hdz z bchku jeho zmilne ruki sanitatnyh wojakow na nosydlach donjebole. Věkar bě jemu kule s ranow wutorhny a jeho swobala. Wot wulkeho krwawjenja jara woskabjent wón s nowa do womorj sapadze. Wjele dnjow lezesche w zmierznej strachosczi, syma jeho tschažesche a bolesz jeho czwilosche. Alle psches samaritsku luboscz laskarja a polnych diakonow bu wón derje wothladany a sa někotre dny jeho do wosa zedzichu a parowos jeho na zelenizh wotwese. Majprjedy pschindze wón do Braunschweiga, wot tam do Lipska, do Dražđan, do Shorjelza a wot tam do Wrótslawia, so by so tam zyle doruhojil. Tu mjesche wón pak hiscze wjele wustacz. Jeho ranj jara czeky zjachu a sła hzna zhorosz so na njeho da, so bě dolho njeweste, hacj pschi zivjenju wostanje.

(Pschich. skončenje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Po wobsamknjenju schulskeho pschedstejcerstwa w Ralezach ma so po moznozci hiscze w tuthm lecze rózki pschitwaric, so by so 4. schulská stva naprawila. Njedostatk so pschego bôle a bôle saczuya, so je 4 wuczerjow a 3 schulské stvy. Dzeczi su psches pschipołdrne w schuli a starsche dzeczi, kotrejz starschi popoldnju nusnje domach trzebaja, dyrbja popoldnju w schuli byc. Na to waschnje by potom s dobom bydlenje sa 4. pomozneho wuczerja w schuli bylo.

S Lipska. Pschi połednim pruhowanju je 25 studentow, kotsiz na duchownstwo studowachu, swoje kandidatne pruhowanje wobstało. Mjes nimi je tez jedyn Sserb, knjes Khorla Kschijan s Hodzija.

— Wažny wukas je pruska wyschnoscz wudala. Wokrejsnym schulskim inspektorom je so móz dala, so móža pschichodnie dzeczi, kotrejz w połednim schtowrczlece leta 14. lěto dozpija a su 1. ošt. schulu $7\frac{1}{2}$ leta wophtale, na prostwu starskich wot 1. oktobra teho leta hacj do 31. märza pschichodneho leta wot wophtanja schule wotwjasacz, hdz to domjaze wobstejnoscze žadaja a so dotalne porjadne wophtanje schule a wudožahaze wuwuczenje wot lokalnych inspektorow wobzvedzji.